

Factsheet Inhoud van de wet en op grond daarvan te nemen maatregelen	
Kernboodschap	Het nieuwe tijdelijke hoofdstuk Va regelt het wettelijk kader voor maatregelen ter bestrijding van de epidemie van covid-19 of een directe dreiging daarvan.
Inhoud op hoofdlijnen	<p>Reikwijdte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofdstuk Va is van toepassing op de bestrijding van de epidemie van covid-19 of een directe dreiging daarvan. • De wettelijk verankerde beoordeling van de noodzakelijkheid en proportionaliteit verzekert dat bevoegdheden (waaronder het vaststellen van maatregelen) alleen worden toegepast als dat noodzakelijk is voor en evenredig aan het genoemde doel (de bestrijding). • Dit hoofdstuk is ook van toepassing de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. <p>Tijdelijkheid</p> <p>De geldingsduur van de wet is overeenkomstig het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State verkort van een jaar naar zes maanden (artikel VIII, eerste lid). Daarbij is de mogelijkheid van verlenging uitgebreid van twee naar drie maanden, om te voorkomen dat er een half jaar na de inwerkingtreding van de wet steeds met relatief hoge frequentie mogelijke verlengingsbesluiten in procedure moeten worden gebracht (artikel VIII, derde lid).</p> <p>Delegatiebepalingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maatregelen worden bij ministeriële regeling vastgesteld, met dien verstande dat de gedragsnorm om zich buiten de woning met inachtneming van een veilige afstand tot anderen op te houden, in de wet zelf is vastgelegd. • De veilige afstand wordt bij amvb bepaald, gehoord het RIVM. • De wet bepaalt op hoofdpunten welke maatregelen genomen kunnen worden. De vangnetbepaling (artikel 58s) regelt dat in gevallen waarin geen specifieke grondslag is voorzien, toch tijdelijk maatregelen kunnen worden genomen bij ministeriële regeling. In geval van spoed kan tijdelijk gebruik worden gemaakt van het instrument noodverordening. <p>Bevoegdheid tot het vaststellen van ministeriële regelingen</p> <p>De vaststelling van een ministeriële regeling geschiedt door de ministers van VWS, JenV en BZK gezamenlijk, in overeenstemming met andere betrokken bewindspersonen en in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad. Hiermee wordt een brede belangenafweging ook wettelijk gewaarborgd.</p> <p>Bevoegdheden van burgemeesters en voorzitters van de veiligheidsregio's</p> <ul style="list-style-type: none"> • De bevoegdheden tot toepassing en uitvoering van maatregelen worden primair belegd bij de burgemeesters in plaats van bij de voorzitters van de veiligheidsregio's. Bij nota van wijziging is geregeld dat vrijwel alle bevoegdheden die op grond van artikel 39, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's normaliter tijdens een crisis zijn belegd bij de voorzitter van de veiligheidsregio, voor de duur van deze crisis primair worden belegd bij de burgemeesters. • De voorzitter van de veiligheidsregio behoudt een coördinerende rol bij de bestrijding van de epidemie. • Voor alle bevoegdheden die de burgemeester heeft kan bij bovenlokale effecten worden bepaald dat deze overgaan naar voorzitter van de veiligheidsregio. Daarvoor is altijd een besluit van de minister van VWS nodig (artikel 58d, eerste lid). • In aanvulling op de verantwoording door de voorzitters van de veiligheidsregio's na afloop van de crisis (artikel 40, eerste lid, Wvr) is in de nota van wijziging voorzien in een tussentijdse verantwoording: binnen een maand na inwerkingtreding van de wet brengt elke voorzitter een verslag uit over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die hij tot dat moment ter

bestrijding van de epidemie heeft genomen.	
<p>De inhoud van mogelijke maatregelen</p> <p>De wet bevat een grondslag voor gedragsvoorschriften en overige regels, buiten de woning. De wet biedt daarbij mogelijkheden voor differentiatie en lokaal maatwerk. Deze grondslagen zijn in onderstaand schema opgenomen. Daarnaast biedt ook een aantal sectorspecifieke bepalingen een grondslag voor mogelijke maatregelen.</p>	
	<p>Gedragsnormen en mogelijkheden voor differentiatie en lokaal maatwerk</p>
<p><i>Veilige afstand</i> <i>Artikel 58f</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Veiligeafstandsnorm in de wet: degene die zich buiten de woning ophoudt, houdt een veilige afstand tot anderen aan. - Een aantal categorieën personen waarvan nu al wordt voorzien dat zij zich niet op veilige afstand van een ander kunnen of hoeven op te houden, wordt in het wetsvoorstel van deze verplichting uitgezonderd. - Dit betreft o.a. personen die op hetzelfde adres woonachtig zijn, kinderen tot en met twaalf jaar en hun begeleider, personen met een handicap en hun begeleider, en bepaalde functionarissen of andere personen zoals opsporingsambtenaren of zorgverleners. - In aanvulling daarop kunnen bij ministeriële regeling uitzonderingen worden bepaald als mitigerende maatregelen worden getroffen met als doel een tenminste gelijkwaardig beschermingsniveau of kunnen andere uitzonderingen (vrijstellingen) worden verleend, onder daarbij te bepalen voorwaarden.
<p><i>Groepsbeheersing</i> <i>Artikelen 58g, 58h en 58i</i></p>	<p><i>Groepsvorming (artikel 58g)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - De wet bepaalt dat bij ministeriële regeling plaatsen kunnen worden aangewezen waar groepsvorming niet is toegestaan. - De wet regelt een aantal uitzonderingen hierop. - Dit betreft o.a. vergaderingen volksvertegenwoordigingen, religieuze en levensbeschouwelijke bijeenkomsten, en betogingen. <p><i>Niet openstellen van publieke plaatsen of voorwaarden voor openstelling (artikel 58h)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij ministeriële regeling kunnen publieke plaatsen worden aangewezen die niet mogen worden opgesteld voor publiek of waarvoor voorwaarden gelden (zoals een maximaal aantal aanwezige bezoekers). - De wet bepaalt voor welke plaatsen openstelling niet mag worden verboden. Dit betreft o.a. stemlokalen, vergaderingen van de Staten-Generaal of gemeenteraad. <p><i>Evenementen (artikel 58i)</i></p> <p>Bij ministeriële regeling kunnen evenementen worden aangewezen waarvoor voorwaarden gelden, zoals een maximaal aantal aanwezige bezoekers, of die niet geopend mogen zijn voor publiek.</p>
<p>Overige regels <i>Artikel 58j</i></p>	<p>Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygiënemaatregelen (zoals kuchschermen) en persoonlijke

		<p>beschermingsmiddelen (zoals mondkapjes), buiten de woning;</p> <ul style="list-style-type: none"> - contactberoepen, publieke voorzieningen en betaalde verblijfsplaatsen, ook als dit in een ruimte behorend tot de woning plaatsvindt; - het gebruik of voor consumptie beschikbaar houden van alcohol in de openbare ruimte (nota van wijziging). Op grond van de artikelen 58h en 58i kunnen al bij ministeriële regeling voorwaarden worden verbonden aan de openstelling van een publieke plaats of de organisatie van een evenement, waaronder ook de voorwaarde dat het verstrekken of nuttigen van alcoholhoudende drank beperkt of verboden wordt.
	<p><i>Differentiatie en lokaal maatwerk</i> <i>Artikel 58e</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • De wet regelt expliciet dat in ministeriële regelingen in ieder geval onderscheid kan worden gemaakt tussen openbare, publieke en besloten plaatsen, tussen en binnen gemeenten, tussen de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, tussen activiteiten, of op basis van leeftijd (zoals kinderen tot en met 12 jaar die buiten mogen sporten of bewegen en andere leeftijdscategorieën). • De wet regelt dat de burgemeester in bijzondere gevallen ontheffing kan verlenen van bepaalde normen, zoals van de regels over groepsbeheersing, indien het belang van de bestrijding mag zich daartegen niet verzet. Hij moet zich laten adviseren door de GGD. • In de ministeriële regeling kan worden bepaald dat de burgemeester de plaatsen kan aanwijzingen waar de gestelde regels van toepassing zijn. Daaraan kunnen voorwaarden worden verbonden (zoals een beperking de tijd).
<p>Zorgplichten voor publieke en besloten plaatsen (artikel 58k en 58l)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personen die zich begeven op plaatsen die door anderen worden beheerd, moeten zich daar kunnen houden aan de voor hen geldende regels. Het wetsvoorstel regelt daarom zorgplichten voor, kort gezegd, personen die zeggenschap hebben over publieke plaatsen (artikel 58k) en besloten plaatsen (artikel 58l). • Deze bepaling geldt niet voor zorglocaties. De wet kent daarvoor een afzonderlijke bepaling (artikel 58o, zie de afzonderlijke factsheet over die bepaling). • De invulling van de zorgplichten zal goeddeels via zelfregulering plaatsvinden. Veel branches hebben reeds protocollen ontwikkeld of werken aan protocollen. <p>Aanwijzings- en bevelsbevoegdheden voor publieke en besloten plaatsen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als zorgplichten niet worden nageleefd kan de burgemeester dan wel de minister van VWS (afhankelijk van de plaats) ingrijpen door aanwijzingen of bevelen te geven. • In een aanwijzing of bevel wordt concreet bepaald wat er binnen een bepaalde termijn gedaan moet worden om te voldoen aan de zorgplicht. • Op <i>publieke plaatsen kan de burgemeester</i> aanwijzingen of bevelen geven. Deze bevoegdheid is een aanvulling op het toezicht dat de burgemeester reeds houdt op grond van artikel 174, eerste lid, van de Gemeentewet. • Het zal bij <i>besloten plaatsen</i> in overwegende mate gaan om plaatsen in gebruik voor <i>beroep of bedrijf</i>. In dat geval ligt deze bevoegdheid bij de <i>minister van VWS</i>. <p>Nadere bevelsbevoegdheden voor openbare en besloten plaatsen (niet woningen) (artikelen 58m en 58n)</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> • Ook indien eenieder de geldende regels en zorgplichten naleeft, kan de situatie zich voordoen dat er zodanige drukte op straat of andere openbare plaatsen ontstaat dat het niet langer mogelijk is om aan de gedragsregels te voldoen, of dat de situatie dreigt zodanig te worden. • In dat geval kan de <i>burgemeester</i> de bevelen geven die nodig zijn om de naleving van de regels te verzekeren (artikel 58m). • Voor excessen in besloten plaatsen, niet zijnde woningen, beschikt de burgemeester ook over een bevelsbevoegdheid (artikel 58n). Het kan bijvoorbeeld gaan om een groot aantal personen die zich in een kleine ruimte ophouden zonder de veiligeafstandsnorm in acht te nemen. <p>Sectorspecifieke bepalingen (artikel 58o tot en met 58r)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofdstuk Va bevat een aantal bepalingen die voor een aantal sectoren specifiek grondslagen bieden voor maatregelen. • Het betreft regels voor zorgaanbieders en zorginstellingen, personenvervoer, onderwijsinstellingen en kinderopvang. • Deze bepalingen gelden in aanvulling op de algemene regels van hoofdstuk Va, tenzij in een sectorspecifieke bepaling expliciet een afwijking van de algemene regels is opgenomen. <p>Handhaving (toezicht op de naleving, opsporing en sanctionering)</p> <p><i>Toezicht op de naleving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Met het toezicht op de naleving worden belast de ambtenaren IGJ en de NVWA. Hun rol zal zich feitelijk beperken tot overtredingen en plaatsen die aansluiten bij de bestaande toezichthoudende taken. • Verder zijn de ambtenaren van de Inspectie SZW bevoegd toezicht te houden op naleving van de normen uit hoofdstuk Va op de arbeidsplaats. • Het wetsvoorstel voorziet in een grondslag voor het aanwijzen van andere ambtenaren die alsdan eveneens belast worden met het toezicht op de naleving van de bij of krachtens hoofdstuk Va gestelde regels. <p><i>Opsporing</i></p> <p>Het wetboek van Strafvordering regelt welke personen met de opsporing van strafbare feiten zijn of kunnen worden belast, dit betreft onder meer de officier van justitie, politieambtenaren en boa's.</p> <p><i>Bestuursrechtelijke herstelsancties</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • In voorkomende gevallen kunnen de maatregelen langs bestuursrechtelijke weg worden gehandhaafd via de oplegging van een last onder bestuursdwang of last onder dwangsom, door de minister van VWS, de burgemeester of de gezaghebber. Dit zijn zogeheten herstelsancties. • Daarnaast zijn strafrechtelijke bestraffende sancties mogelijk. • Alle strafbare feiten zijn aangemerkt als overtredingen en dus niet als misdrijven.
Overig (zoals heikele punten en pers)	<p>Betrokkenheid parlement, vangnetregeling (artikel 58s), de veilige afstandsnorm ('zich ophouden'), 'woonachtig zijn op hetzelfde adres' als uitzondering op de veilige afstandsnorm, groepsvorming, grondslagen voor mondkapjesplicht buiten of in de woning, toegang tot zorglocaties</p> <p>Zie hiervoor de in dit dossier opgenomen Q&A's.</p>

